

ZPRAVODAJ Štěpánovska

Číslo 4 – srpen 2020 • Ročník 22

Vydává město Trhový Štěpánov pro Trhový Štěpánov, Dalkovice, Dubějovice, Sedmpány, Střechov nad Sázavou a Štěpánovskou Lhotu

Foto archiv města

I dodnes platí ono biblické, že chléb je Božím darem a není tedy samozřejmostí. A také „Kdo nepracuje ať nejí“. Přestože žijeme v době materiálního blahobytu, je třeba si obilí a chleba vážit. Pro mnoho obyvatel naší planety není každodenní chléb běžný. Velké poděkování patří všem, kteří osivo šlechtí, a těm, kteří o obilí pečují od chvíle, kdy se půda připravuje k setí, kdy rostlina vzroste a nakonec sklízí. I všem dalším, kteří obilí čistí a uskladňují. A v neposlední řadě patří dík všem, kteří obilí zpracovávají a vyrábějí chutné pečivo pro naše domácnosti.

Ing. Roman Farion

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

v úvodu mého příspěvku Vás co nejsrdečněji zdravím. Krásné srpnové počasí umocňuje letní čas. Zemědělci sklízají úrodu, děti a studenti užívají prázdnin. Bohužel tyto krásné dny narušuje nad námi pověšený „Damo-klův meč“ - covid-19. Velké rozšíření po celé ČR a dá se se říci po celém světě možná zahajuje druhou vlnu nákazy, se kterou přichází omezení a zákazy. Ekonomika začíná strádat, což pociťujeme v městském rozpočtu, a i občané při nákupech zdražovaného zboží.

Věřme, že toto nelehké období bude překonáno. Je si ale třeba uvědomit, že nic není „na věčné časy“, a během malého okamžiku může být vše jinak. Děkujeme za každý v pohodě prožitý den.

Nástavba Spolkového domu na hasičskou zbrojnici v Dubějovicích

Stavba pokračuje s mírným zpožděním oproti harmonogramu prací. Je to vyvoláno nedostatkem pracovníků, hlavně zahraničních ve stavebních firmách v důsledku covidu-19. Věřím, že termín předání stavby bude dodržen podle smlouvy s dodavatelem. Podali jsme žádost

Vyzděné přízemí Spolkového domu v Dubějovicích;
foto archiv města

o dotaci na „Vybavení Spolkového domu Dubějovice“. V případě přiznání bude v příštím roce podepsána smlouva s dodavatelem vybavení.

Zázemí pro vzdělávání na Základní škole Trhový Štěpánov

Nové učebny v základní škole jsou připravené pro výuku, čekají na své uživatele.

Učebna polytechnická; foto archiv města

Připravená počítačová učebna; foto archiv města

Zvýšení kapacity Mateřské školy Trhový Štěpánov

Probíhají poslední úpravy před otevřením. Kapacita v Mateřské škole Trhový Štěpánov se zvýší o 20 míst.

Nová denní místnost před finálním dokončením;
foto archiv města

Část sociálního zařízení; foto archiv města

Černá skládka

Nádherné místo v lese Paseka u silnice na Dalkovice, ráj borůvkářů a houbařů, „ozdobila“ hromada odpadu. Původce z 10 km vzdálené vesnice byl vypátrán. Veškeré náklady na odstranění a likvidaci uhradil. Původce černé skládky se vystavuje správnímu řízení a velké pokutě.

Vandal z nedaleké vesnice zhyzdil les odpadky; foto archiv města

Požární nádrž u nádraží

Žalostný pohled na prázdnou nádrž; foto archiv města

Naplněná požární nádrž bude sloužit nejen hasičům, ale také plavcům (koupání na vlastní nebezpečí); foto archiv města

Vyčištěný náhon dnes již slouží jen k odvedení přívalových dešťů, po ostatní dobu je vyschlý; foto archiv města

Několik let prázdné „koupaliště“ z důvodu suchých období nebylo možné zavodnit. Dopravit vodu starým mlýnským náhonem bylo nemožné, malý průtok se cestou korytem vysušil. Nově vybudovaný přivaděč, podél koryta náhonu, vodu z pramenů vzdáleného údolí dove-de ke svému cíli.

Krácení RUD – rozpočtového určení daní pro města a obce

V důsledku covidu-19 a klesajícího výkonu ekonomiky jsou omezovány i příjmy z RUD obcím a městům. Pro Trhový Štěpánov to znamená snížení příjmů do konce roku 2020 o několik milionů. S touto situací se musíme vyrovnat nepopulárními opatřeními. V případě jejího pokračování v roce 2021 bude finanční situace měst a obcí ještě složitější. Slibované dorovnání od státu se zatím na našem bankovním účtu neobjevilo. I s touto avizovanou finanční pomocí zůstane v rozpočtu města velký propad. Řešení tohoto stavu dotacemi je sice pěkné, ale musíte mít také finanční prostředky na spoluúčast, která se stále zvyšuje. Některá opatření dopadnou i na nás občany.

Pozvání

Vážení spoluobčané, dovoluji si Vás pozvat na slavnostní otevření nových prostor v Základní a Mateřské škole Trhový Štěpánov **v sobotu 29.08.2020 od 13:00 hodin.**

A zároveň Vás zvou na tradiční Štěpánovskou pouť 30.08.2020 na Náměstí s doprovodným programem (viz plakát na zadní straně).

V případě omezení hromadných akcí vládou ČR budou akce zrušeny.

Blahopřání

Blahopřeji paní Bc. Štěpánce Bézové k jejímu životnímu jubileu, děkuji za její práci a přínos pro město Trhový Štěpánov ve funkci místostarostky města. Přeji hodně sil, pohody a zdraví do dalších let zvládnutých s jejím pověstným úsměvem.

Štěpánka Bézová; foto archiv města

Vážení spoluobčané,

Děkuji Vám všem za podporu a spolupráci, přeji krásné léto. Bůh žehnej našemu konání.

Josef Korn, starosta města

Obecně závazná vyhláška města č. 2/2020, o poplatku za komunální odpad

Zastupitelstvo města Trhový Štěpánov schválilo obecně závaznou vyhlášku č. 2/2020, o poplatku za komunální odpad, která bude účinná od 1.1.2021. Touto vyhláškou se budou řídit fyzické nepodnikající osoby (občané) při odkládání a likvidaci komunálního odpadu, který vzniká ve správním území města Trhový Štěpánov.

Od uvedeného data se změní také systém organizace likvidace komunálního odpadu a výběru poplatku. Dle vyhlášky bude používat každá nemovitost popelnici, popř. kontejner, s výjimkou Štěpánovské Lhoty a rekreační oblasti ve Střechově nad Sázavou, kde bude umístěn společný velkoobjemový kontejner, kam se bude komunální odpad ukládat. Pořízení, výměnu nebo odhlášení popelnice, taktéž i frekvenci vyvážení popelnic, budou

poplatníci vyřizovat výhradně prostřednictvím městského úřadu. Odvoz sběrných nádob budou pro město i nadále zajišťovat Technické služby Vlašim.

Zásadní rozdíl mezi současným stavem a novým způsobem bude v úhradě poplatku. Správu poplatku bude vykonávat město Trhový Štěpánov. Poplatek za komunální odpad bude počínaje rokem 2021 příjmem města Trhový Štěpánov, jemuž ho budou poplatníci platit, takže už nebudou dostávat složenky od Technických služeb z Vlašimi.

Městský úřad bude s majiteli nemovitostí postupně komunikovat, proto vyčkejte na výzvu městského úřadu k dalšímu postupu ohledně vyplnění přihlášky k registraci.

Přeladění na nový digitální signál DVB-T2

V České republice odstartovala druhá vlna televizní digitalizace. Přeladění na nový digitální signál DVB-T2 se postupně dotkne všech domácností, které přijímají vysílání pomocí venkovní či klasické antény nebo společné antény pro bytové domy. Dotkne se tedy i velké části obyvatel našeho města a místních částí.

Již 27. srpna 2020 vypnou své stávající vysílání ve starém standardu DVB-T vysílače Pardubice – Krásné a Jihlava – Javořice, jejichž signál přijímá většina domácností v Pardubickém kraji a na Vysočině. Zároveň se tentýž den definitivně na nový standard DVB-T2 přeladí vysílače Jeseník – Praděd v Olomouckém kraji a vysílače

Ostrava – Hošťálkovice, Ostrava – Hladnov a Frýdek-Místek – Lysá hora v kraji Moravskoslezském.

Jde o náročný proces a Česká televize je prvním vysílatelem, jehož programy postupně ze starého signálu DVB-T mizí, rád bych občanům Vaší obce nabídl naši pomoc.

S jakýmkoli dotazy ohledně termínů vypínání, způsobu přeladění nebo jiných technických problémů se

můžete obrátit na naše telefonní centrum na čísle 2 6113 6113, případně na e-mail info@ceskatelevize.cz. Podrobnější informace jsou zároveň dostupné na webu www.digict.cz.

Pro většinu domácností je důležité mít dostatek času se na přechod na DVB-T2 připravit.

Petr Dvořák, generální ředitel České televize

I TADY SE MĚNÍ TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ PŘELAĎTE NA NOVÝ SIGNÁL DVB-T2 VČAS

V celé České republice se mění starý televizní signál na moderní DVB-T2. Tato změna se postupně dotkne všech televizorů, které přijímají pozemní vysílání. A tak není na co čekat... Lepší zvuk i obraz můžete mít díky DVB-T2 už teď. Připravte se na přeladění včas!

Kdy a kde přecházejí na nový signál programy České televize? A jak poznáte, že se změna týká i vás?

Jak na DVB-T2?

- 1** Objevuje-li se na vaší obrazovce logo HD, přeladění se vás netýká.

- 2** Vidíte tuto ikonu? Zpozorněte. Přechod na DVB-T2 se vás může týkat. Přeladit můžete ihned!

27. 11. 2019

7. 1. 2020

30. 1. 2020

4. 2. 2020

12. 2. 2020

26. 2. 2020

14. 7. 2020

29. 7. 2020

27. 8. 2020

30. 9. 2020

K přeladění na DVB-T2 dochází na základě rozhodnutí vlády a mezinárodních dohod, které mají vést k rozvoji vysokorychlostního internetu.

Česká televize nabízí informační pomoc s přeladěním na nový signál DVB-T2 na webu www.digict.cz nebo na telefonu **2 6113 6113**.

Zásahy JPO Trhový Štěpánov od 28. 5. 2020 do 26. 7. 2020

18.06.2020	odstranění stromu	Střechov nad Sázavou
22.06.2020	požár osobního automobilu	Tehov
05.07.2020	požár zemědělských objektů	Chlum
09.07.2020	odstranění stromu	Trhový Štěpánov
10.07.2020	požár pole	Trhový Štěpánov
15.07.2020	požár bioplynové stanice	Čechtice
15.07.2020	požár lesa	Holšice
18.07.2020	odstranění stromu	Kladruby
18.07.2020	odstranění stromu	Dubějovice
19.07.2020	požár včelína	Keblov – Sedlice
19.07.2020	odstranění stromu	Dalkovice
20.07.2020	odstranění stromu	Trhový Štěpánov
24.07.2020	únik nebezpečných látek	Keblov – Němčice

Požár osobního automobilu v Tehově;
foto archiv JSDH Trhový Štěpánov

Odstranění stromu – Střechov nad Sázavou;
foto archiv JSDH Trhový Štěpánov

Požár včelína u Keblova; foto archiv JSDH Trhový Štěpánov

Den hasičů a záchranářů

Sbor dobrovolných hasičů pořádá v sobotu 5. září 2020 již poněkolkáté „Den hasičů a záchranářů“, který se uskuteční u fotbalového hřiště v Trhovém Štěpánově. Během odpoledne proběhne soutěž v požárním útoku, která bude doplněna bohatým doprovodným programem. Po zahájení soutěže bude provedena ukázka vyproštění osob z havarovaného vozu za účasti všech složek Integrovaného záchranného systému - tedy Policie ČR, Zdravotnické záchranné služby a hasičů. Dále bude předvedena ukázka první pomoci členy ZZS, hašení dřevěného domečku i rozpáleného oleje a slaňování z výšky. Hasičské ukázky provedou členové JSDH Zdislavice, JSDH Mladá Vožice a lezci z HZS Benešov. Rovněž bude k dispozici výšková plošina ze Sellier&Bellot Vlašim, která dosahuje výšky až 27 m. Letos prvně k nám zavítá BESIP Team, u kterého si diváci mohou vyzkoušet tzv. opilecké brýle,

kteří věrně demonstrují výrazné snížení schopnosti vnímat okolí a zhoršenou koordinaci pohybu po požití alkoholu, návykových látek či při velké únavě. Zároveň si budou moci návštěvníci osvěžit znalost dopravních testů. Rovněž Policie ČR nám předvede něco ze svého preventivního programu a činnosti. Po vyhlášení výsledků soutěže v požárním útoku bude od 19 hodin taneční zábava, kde nám zahraje kapela RE-FLEX. Občerstvení bude zajištěno po celé trvání akce.

Srdečně zveme všechny občany a příznivce na „Den hasičů a záchranářů“. Letošní program je pestrý a zajímavý jak pro děti, tak i pro dospělé. Svou účastí vyjádříte sympatie k obtížné práci nejenom hasičů, ale všech lidí, kteří každodenně riskují své zdraví a životy pro záchranu majetku a životů svých spoluobčanů.

Vojtěch Jeřábek

Spolkový dům Trhový Štěpánov

Provozní doba v Muzeu Trhový Štěpánov:

Pondělí:	zavřeno
Úterý:	9:00 – 11:00
Středa:	9:00 – 11:00
Čtvrtek:	9:00 – 11:00
Pátek:	9:00 – 11:00

Do našeho města zavítali manželé Laudátovi z Ledče nad Sázavou; foto Jana Vlasáková

Paní Fanyňka Pacovská s vnukem Vítkem na návštěvě místního muzea; foto Jana Vlasáková

Součástí Spolkového domu je i zahrada, která láká k odpočinku a relaxaci; foto Jana Vlasáková

Rovněž příjemné místo pro uspořádání svatebního obřadu; foto Jana Vlasáková

Znovu je pro vás a vaše děti přístupná herna se spoustou zajímavých hraček včetně vybavené kuchyňky.

Naším cílem je vytvoření příjemného a přátelského prostředí pro vzájemné setkávání dětí a maminek. Jsme otevřeni všem, kteří mají zájem se setkávat, společně sdílet radosti a strasti života, vyměňovat si své zkušenosti, pocity a všestranně se obohacovat. Ženy jsou nositelkami života, lásky a radosti! Hernu mohou využít i děti z mateřských škol.

Dětské poklady v herničce objevovali Tóníček, Jindřišek a Jozífek; foto Jana Vlasáková

Městská knihovna Trhový Štěpánov

Knihovna informuje:

Změna výpůjční doby od 01.08.2020

Pondělí:	zavřeno
Úterý:	8:00 – 14:00
Středa:	8:00 – 14:00
Čtvrtek:	9:00 – 16:00
Pátek:	zavřeno

Městskou knihovnu v Trhovém Štěpánově přijeli navštívit pracovníci z Městské knihovny Benešov; foto Jana Boušková

Život se včelami

Dne 3. července 2020 oslavil významné životní jubileum MVDr. Miloslav Peroutka, CSc. Tento rodák z Dalovic je zřejmě nejznámějším včelařem v České republice. Jeho jméno je pojmem nejen v komunitě českých a zahraničních včelařů, ale i mezi veřejností, a to hlavně díky jeho výzkumné práci, letité činnosti tajemníka Českého svazu včelařů a v neposlední řadě i díky popularizačním aktivitám, rozhovorům o včelách a včelaření v různých médiích. Včelám zasvětil celý svůj profesionální, a jak sám říká, vlastně i osobní život. Zastával a dosud zastává významné funkce ve včelařských organizacích, je předsedou Základní organizace Českého svazu včelařů v Trhovém Štěpánově.

Významné životní jubileum dr. Peroutky je příležitostí k malému ohlédnutí a trochu i bilancování jeho bohatého a zajímavého života se včelami. A tak jednoho čer-

MVDr. Miloslav Peroutka, CSc., zahajuje výstavu věnovanou 90. výročí založení Včelařského spolku v Trhovém Štěpánově (říjen 2019); foto Mgr. Libuše Vlasáková

vencového odpoledne vznikl v Dalkovicích tento rozhovor.

Pane doktore, začátkem července jste oslavil 75. narozeniny. Jste aktivní, vitální, máte kalendář nabitý schůzkami, konferencemi v tuzemsku i v zahraničí, přednáškami po celé České republice, pracujete pro Český svaz včelařů, staráte se o 37 včelstev, věnujete se vnučatům. Člověk se ve Vašem případě neubrání rčení: pracovitý jako včelka. Ostatně, pokud vím, se včelami jste v úzkém kontaktu prakticky od narození. Váš tatínek choval včely, strýc také. Byli první nebo historie chovu včel má ve vaší rodině hlubší kořeny? Ovlivnilo Vás to při výběru profese?

V rodině mého tatínka, který pocházel ze Soušic, se včely opravdu chovaly. V Dalkovicích, kam se přišel, nikoli. Ale tatínek byl filuta. Jednou přišel z kostela a oznámil, že koupil včely. Maminka z toho velkou radost neměla, včel se bála, a když později došlo na krmení včelstev, říkala, že tolik cukru by stačilo rodině pro celý rok. Sponzorem se tak stal děda, cukr vždy zaplatil. Pro mě se včelín stal útočištěm, bezpečným místem, kam nikdo nechodil a já jsem tam měl všechny svoje schovávačky.

Díky tomu, že jsme měli doma včely, jsem se skoro povinně stal i členem včelařského kroužku, který na základní škole v Trhovém Štěpánově založil a vedl tehdejší ředitel Josef Bárta. Zajímavé bylo, že ačkoliv kroužek vedl, sám včelařem nebyl. Na včelařský kroužek mám hezké vzpomínky, i když musím říci, že místní včelaři do kroužku darovali pěkné mršky. Včely byly dost agresivní a bodaly, jakmile jsme se objevili v jejich blízkosti. Být členem včelařského kroužku ale znamenalo i výhody – např. když se včely rojily, svolával nás pan ředitel ke včelínu školním rozhlasem. Na jeho výzvu jsme ihned odcházeli z výuky, abychom tento zajímavý jev mohli pozorovat na vlastní oči. To víte, že nám to vyhovovalo! Do kroužku občas zajela paní Flora Jelínková, významná a znalá včelařka z Vlašimi. Od ní jsme získali spoustu informací o samotném včelaření, ale také o včelí pastvě.

Po základní škole jsem chtěl studovat stavební průmyslovku, což mi ale nepovolili, a musel jsem do zemědělské školy v Táboře. Po jejím absolvování jsem byl přijat na fakultu veterinárního lékařství v Brně. Tam byly také včely a já jsem se zaměřil na jejich nemoci, a to jak ve své studentské práci, tak i jako pomocná vědecká síla. A nemoci včel se staly mým osudem i ve Výzkumném ústavu včelařském v Dolu (obec u Pacova), kam jsem v r. 1970 po ukončení vysoké školy nastoupil. Měl jsem i jiné a po všech stránkách lepší nabídky, ale práce ve výzkumu nemocí včel byla lákavější. Celých 15 let jsem se zde věnoval parazitologii a než nastoupila dr. Věra Drobníková, také mikrobiologii. Pak jsem byl osloven Českým svazem včelařů s nabídkou výkonu funkce tajemníka svazu. Myslel jsem, že to bude na přechodnou dobu, ale nakonec jsem v této funkci zůstal 25 let až do odchodu do důchodu v r. 2010.

Včelám se věnujete celý život profesionálně. Jste autorem nebo spoluautorem mnoha odborných článků, výzkumných prací a patentů. Čeho si nejvíce ceníte? Co považujete za svůj největší pracovní úspěch?

Jsem rád, že jsem mohl včelaření ovlivnit jako obor. Cením si Národní ceny České národní rady, kterou jsme obdrželi v r. 1989 jako autorský kolektiv za způsob tlumení varroázy. Díky naší metodě se podařilo zbrzdit šíření roztoče Varroa destructor mezi včelstvy tehdejšího Československa. Bylo to pouhých 7 let po objevení prvních roztočů u nás, takže se jednalo o veliký úspěch. Varroáza v jiných zemích včelařství položila, v České republice máme světový standard.

Jsem čestným členem Apimondie, Apislavie a Českého svazu včelařů. K Apimondii, což je organizace sdružující včelařské svazy celého světa, jsem se dostal díky své výzkumné práci věnované nosematoze, tedy jednomu druhu onemocnění včel. V r. 1973 pořádali v Belgii k tomuto zákeřnému onemocnění vědecké sympozium. V té době jsem již o nosematoze publikoval odborné články v mezinárodních vědeckých časopisech a na základě toho mě na sympozium pořadatelé pozvali a dokonce mě požádali o úvodní referát. Za to mi slíbili diety ve výši 2 000 belgických franků. Tahle suma, za níž jsem

Dr. Miloslav Peroutka je dlouholetým hobby včelařem;
foto Mgr. Libuše Vlasáková

se pak na sympoziu stravoval a bydlel, ministerské úředníky, kteří mě do Belgie nejdříve nechtěli pustit, naštěstí přesvědčila. Výjezdni doložku jsem dostal. V Apimondii jsem pak byl 12 let členem výkonného výboru. Díky této práci jsem měl možnost vycestovat do zahraničí a získat zkušenosti se včelařením v zemích různých světadílů. Za tuto práci jsem byl jmenován čestným členem Apimondie. Tohoto ocenění si vážím o to více, že za celou dobu existence Apimondie se této cti dostalo jen řediteli Výzkumného ústavu včelařského v Dole dr. Svobodovi a potom mně. Moje členství ve výkonném výboru Apimondie zvýšilo prestiž českého včelaření.

Byl jsem také u obnovení činnosti Apislavie, tedy organizace, která sdružuje včelařské svazy v evropských a části asijských zemích. Zde jsem působil řadu let jako místopředseda.

Jsem také jediným čestným členem Českého svazu včelařů. Také tohoto ocenění si velmi vážím, čestné členy totiž může zvolit jen sjezd.

Během profesionálního života a díky práci pro Český svaz včelařů a Apimondii a Apislavii jste se setkal a setkáváte s mnohými osobnostmi. Na jaká setkání a na které osobnosti vzpomínáte nejraději?

Těch osobností, které mám pořád v paměti, je více. Jednak je to pan Václav Jakš, včelmistr ve Výzkumném ústavu včelařském v Dole. Byl jsem u něj 5 let v podnájmu a nemohu nevzpomenout na naše večerní diskuse o biologii a bionomii včel. Pamětníci se možná upamutují, že pan Jakš jezdil přednášet o včelaření i do Trhového Štěpánova.

Pak to byl Ing. Vladimír Veselý, můj první šéf ve Výzkumném ústavu. Včelaři znají jeho učebnici včelařství, do které jsem také přispěl. Byl to pracovitý, skromný člověk, vzor lidskosti. Trávili jsme spolu hodně času a rád na spolupráci s ním vzpomínám.

Ze zdejších osobností bych rád zmínil pana Antonína Tomaidesa z Trhového Štěpánova a ze zahraničních pak profesora van Laereho z Belgie. Na oba mám pěkné osobní vzpomínky.

Včely jsou indikátory změn v krajině. A změn v krajině je čím dál více. Mění se způsoby hospodaření, druhy pěstovaných plodin, klima, kolektivizace změnila ráz krajiny. Zmizely remízky, meze, aleje, došlo k velkoplošnému odvodnění půdy. Ve velkém se používají prostředky na ochranu rostlin, a to nejen v zemědělství, ale i v lesnictví. To všechno má na včely a další druhy hmyzu nesporný, bohužel negativní vliv. Jsou i jiné vlivy, které na včely působí? Co podle Vás včelám škodí nejvíce?

Během let se úplně změnil způsob včelaření. Dříve se chovala slabší včelstva, na menších prostorech, zimovalo se na 7 plástech, na zimu se přikrmovalo 10 kg cukru na včelstvo. (pozn.: dnes se zimuje na dvou vysokých nástavcích, tj. 21 plástů, nebo 3 nízkých, tj. 32 plástů, a včel-

stvo se přikrmuje 18-20 kg cukru). Včelař nechodil ke včelám tak často, nemusel léčit. Dnes se chovají silnější a mírnější včelstva. Pro chov včel jsou daleko horší podmínky, vliv má chemizace a nemoci, včelař se musí včelám věnovat daleko více než před 50 lety. Je to ale nutnost, pokud chceme negativní vlivy eliminovat.

Včelaření se věnujete prakticky tři čtvrtě století. Vidíte nějaké milníky, které za tu dobu včelaření zásadně ovlivnily?

Zásadní milníky vidím dva. Jednak to byla sedmdesátá léta, kdy u nás začal přechod chovu od včely tmavé na včelu kraňskou. Včela kraňská si svými vlastnostmi (mírnost, rychlý jarní rozvoj, vysoká produkce medu) získala včelaře i výzkumníky a začala se k nám dovážet její čistá linie. Druhým milníkem byla osmdesátá léta, kdy se u nás objevila varroáza, onemocnění přenášené invazním roztočem Varroa destructor. To ovlivňuje včelaření dodnes.

Obdivuji staré včelaře, kteří zjistili o včelách spoustu informací pouhým pozorováním a zdravým úsudkem. Jakého objevu o včelách si ceníte Vy?

Vážím si toho, že po letech se díváme na včelstvo jako na superorganismus. Každé včelstvo je samostatné individuum. Včely mají vysoce rozvinutou sociální strukturu. Je to hmyz, ale trpí stresem stejně jako velcí savci, reaguje jako vyšší organismy. Čím má člověk více včelstev, tím více ví.

Co o včelách ještě nevíte a chtěl byste vědět?

Říká se, že včelař se učí celý život, ale umírá hloupý... Nevím toho moc, a to je na tom to nejlepší, ale chtěl bych vědět, jak na varroázu.

Co si myslíte o apiterapii, tedy léčení včelími produkty? V poslední době se o ní poměrně hodně hovoří, v mnohých zemích je uznávána jako alternativní typ léčby, u nás zatím nikoli.

Věřím, že nastane renesance používání přírodních látek v medicíně. Včelí produkty jsou zdravé a jejich účinky jsou dobře známé a v praxi ověřené již po staletí. Med je biologicky hodnotná potrava, propolis, mateří kašička, pyl... všechno jsou vysoce účinné látky. Udává se, že včelaři se dožívají vyššího věku. Možná právě díky včelím produktům.

Jak vlastně odpočíváte? Máte na to čas?

Odpočívám při práci u včel. Starosti a problémy zůstávají za dveřmi včelína.

Co vám včelaření přineslo, čím Vás obohatilo? Myslíte, že Vám i něco vzalo?

Včelaření mě naučilo trpělivosti a rozvinulo smysl pro pozorování. Díky včelám a včelaření jsem se seznámil se spoustou vynikajících lidí. A co mi vzalo? Volný čas, který bych jinak věnoval rodině. Včelaření je časově náročná činnost.

Díky své dlouholeté práci pro ČSV i působení v mezinárodních včelařských organizacích máte velký přehled

o stavu včelařství a přístupu k němu v různých zemích světa. Jak z tohoto pohledu hodnotíte stav českého včelařství a české včelaře? Kde vidíte mezery?

Včelaření v České republice je na vysoké úrovni a ve srovnání se světem nám vlak určitě neušel. A co se týče včelařského umu, jsme na špičce na světě. Náš nedostatek je v tom, že neumíme dobře zhodnocovat včelí produkty a obchodovat s nimi.

Včelaření bylo po staletí doménou mužů, ženy včelařky byly dlouho výjimečným jevem. Dnes nastává rovnoprávnost i v tomto odvětví. V naší třídě v SOU včelařském byla studentek celá polovina. Jak se Vám tento trend zamlouvá?

Trend žen – včelařek se mi velmi zamlouvá. I v naší Základní organizaci v Trhovém Štěpánově je daleko vyšší počet žen, než je celostátní průměr. Kde má včely žena, je ve včelíně vždy pořádek. Za těch 50 let jsem neviděl špatné stanoviště, kde včelařila žena. Také se mi zdá, že ženy jsou při práci se včelami daleko trpělivější.

Je hodně sympatické, že věnujete svůj čas i méně zkušeným a začínajícím včelařům, trpělivě vysvětlujete všechny souvislosti a máte odpovědi prakticky na všechna „proč“. Jste rozený řečník a diplomat, umíte složité věci sdělit jednoduše. Myslím, že jste se ve své práci našel. Přesto – máte v souvislosti se včelami a včelařením nějaké dosud nesplněné přání?

Mám – rád bych, aby se o včelaření začali více zajímat moji potomci.

Jak vidíte budoucnost včelaření?

Co se týče budoucnosti včelaření, jsem optimista. I když se prostředí zhoršuje, tak věřím, že ho člověk snad nezničí natolik, aby zničil všechno, i včely. V Evropě bude včelaření stále jako drobnochovatelství, tedy chov včel z lásky ke včele, nikoli byznys jako v USA. V západní Evropě k přerodu včelaření na byznys taky nedošlo, nemáme k tomu klimatické podmínky. Neumím si před-

Dr. Miloslav Peroutka řídí výroční schůzi Včelařského spolku, kde v předsednictvu kromě jednatele p. Františka Havlíčka, zdravotního referenta p. Zdeňky Filipa, pokladníka p. Václava Nekvasila zasedla také předsedkyně Českého svazu včelařů p. Jarmila Machová; foto Mgr. Libuše Vlasáková

Dr. Miloslav Peroutka na výstavě 90. výročí založení Včelařského spolku s Trhovém Štěpánově (říjen 2019); foto Mgr. Libuše Vlasáková

stavit, že by včelaři v Evropě kočovali z jihu na sever jako v USA. Ale rozhodně by bylo potřeba, aby se zvýšila nabídka rozmanitosti včelí pastvy a současně snížila chemizace zemědělství. Také doufám, že se podaří vyřešit varroázu, to by byl největší objev století.

Co vidíte jako největší problémy včelaření u nás a obecně?

Největším problémem současného včelaření je nedostatek znalostí. Včelaření se stává módou, ale včely chováme v pozmeněném prostředí, musíme se jim věnovat více než před padesáti lety. Naprosto nezbytná je proto gramotnost chovatelů včel. Dříve lidé více četli a dostali tak o včelaření celkový obraz, dnes si na internetu a sociálních sítích najdou odpověď na každou otázku, ale bez souvislostí. To je chyba.

Čím Vás včely stále okouzlují?

Včely jsou superorganismus a reagují pokaždé jinak. Když už si člověk myslí, že tento rok je to ono a on už ví, co a jak, tak další rok přinese jiné podmínky a člověk je zase na začátku. Každý rok je jiný. Člověk musí pozorovat a vést včely s rozvojem přírody. Musí pořád přemýšlet a včelařit v souladu s přírodou. Včelař musí vyjít vstříc včelám a nevnučovat jim své myšlenky a uvažování. V tom vidím kouzlo včelaření.

Říká se: „Co včelař, to vynálezce.“ Je to pravda, ale bohužel se to týká i léčení včelstev. Včelaři jsou kreativní, prakticky každý má svůj způsob léčení. Myslíte, že i toto je příčinou úbytku a oslabování včelstev?

Léčení je používání léku ve správnou dobu, ve správné koncentraci a správným způsobem. Do léčení nepatří demokracie, ale řád. Souvisí to ale zcela jistě se znalostmi.

Jste předsedou Základní organizace Českého svazu včelařů v Trhovém Štěpánově. Jak si tato základní organizace mezi ostatními stojí?

V Trhovém Štěpánově máme průměrnou organizaci co do počtu včelařů (67) i počtu včelstev na člena (10). Můžeme se ale pochlubit počtem včelařek, kterých je celkem 12, což zdaleka převyšuje celostátní průměr. Tady

už jsme prakticky na Vysočině, máme štěstí na dosud rozmanitou krajinu i dobrou spolupráci s Městským úřadem a ZD Trhový Štěpánov. Obě organizace práci včelařů oceňují a podporují.

Jak se k vašemu koníčku staví rodina?

Včelařím i díky pomoci manželky, která je rodačka z Trhového Štěpánova, takže jsem měl od začátku pochopení a zázemí a mohli jsme sem jezdit prakticky kaž-

dý víkend. Přilnuli jsme ke zdejšímu kraji, máme zde chalupu a rádi se sem vracíme.

Pane doktore, děkuji Vám za rozhovor a přeji Vám mnoho dalších krásných let prožitých ve zdraví s Vaší rodinou a za jemného bzukotu pracovitých včelek.

**Mgr. Libuše Vlasáková,
členka ZO ČSV**

Tak jako má Zbraslav svého Vejvodu, má Trhový Štěpánov svého Votrubu

***„To bejvaly zlatý časy, když dechovka hrála,
Kokta s Kadlečkem,
do hospody se hned vrhla všechna chasa mladá
a i Špička s Michalem,,***

Tolik malá ukázka z textů, které po několika desetiletích oprášil ve svém „šuplíku“ pan Miloslav Votruba. Ve své době reagoval v několika přetextovaných písních na události kolem nás, s laskavým humorným podtónem si všímal poetičnosti soužití na spektakulárním jevišti pracovních i volnočasových aktivit v Trhovém Štěpánově.

***„Pryč a pryč jsou chvíle mámivé,
dnes už máme skráně šedivé „***

Od autorova snažení uplynulo již drahně let, aktéři „lidské kroniky“ se povětšinou změnili, ale člověčenství, které z textů číší, oslovuje nadále a dává duši pocit sounáležitosti s místem a lidmi, kde každý z nás žije.

Autor své texty tvořil na dnes již zežloutlých papírech, ale technický vývoj za léta, co byly skryty před zraky ostatních, vtiskl zcela jiné možnosti jejich uchovatelnosti

The collage consists of three main elements:

- Top Left:** Handwritten musical notation for the song "BEJVÁVALO" by Miloslav Votruba. The notation includes a prelude ("Předehra") and a chorus ("Píseň") with lyrics: "TO BEJVALY ZLATÝ ČASY, KDYŽ DECHOVKA HRAĽA KOKTA S KADLEČ".
- Top Right:** A portrait of Miloslav Votruba, an elderly man with white hair, wearing a red sweater over a blue shirt and tie. Above him is the title "ŠTĚPÁNOV VE VZPOMÍNKÁCH (BEJVÁVALO)" and below it, "Text Miloslav Votruba Pro kapelu upravil B. Zavřel 2020".
- Bottom:** A photograph of a yellow vintage car parked in front of a house. Overlaid on the image is the text "Pepo chvátej, jedem, jedem!".

pro další generace. O hudební úpravu byl požádán p. Zavřel a výsledkem jsou tři písně na CD nosiči s názvem „Štěpánov ve vzpomínkách aneb bejvávalo“, které nahrála kapela 5xZavřel.

A pak už zbýval poslední krok, pokřtít toto album a uvést jej tak do života mezi ostatní. To se povedlo koncem června, kdy se sešlo pár autorových kamarádů, aby při poslechu textů písní Bejvávalo, Družstevní a Skladnická zavzpomínali, jak to bylo.... „**když pak vytroubili volenku, bylo veselo, holky se na nás lepily, každá krásně hrála, domů se nám nechtělo...**“ O křest CD byla požádána osoba z nejpovolanejších, dlouholetá matrikářka a tím i „kronikářka lidských osudů“, paní Pacovská. První kapky na přebalu vyslaly autorovo snažení mezi své posluchače. Tak ať se líbí!

Václav Mach

Paní Františka Pacovská byla požádána o křest CD;
foto archiv města

Jezírkaření pana Pavla Staňka z Čechtic

Chov koi kaprů je povznášejícím koníčkem, který dává zapomenout na starosti všedního dne. Pokud dáte kaprům koi vše, co potřebují, bohatě vás odmění. Radost z chovu těchto krásných ryb pocítíte třeba při jejich krmení nebo při jejich pozorování v čisté vodě vašeho jezírka, což působí velmi uklidňujícím a osvobozujícím dojmem.

1) Jak jste se, pane Pavle, k jezírkaření dostal?

Jak se říká, za vším hledej ženu. Po stavbě domu jsme začali upravovat pozemek a manželka chtěla malé jezírko do zahrádky. Po vybudování se nám zdálo prázdné, a tak jsem od kamaráda přinesl 6 karásků. Protože jsme začínali jako většina lidí, vykopali jsme díru, vyplachovali ji, napustili vodu a dali ryby. Bez filtrace, UV lampy apod. Po 14 dnech se voda samozřejmě začala kazit. Takže jsme celé jezírko vyčistili a natočili do něj novou vodu. Poté jsme zakoupili malou filtraci, ale za krátkou dobu se ukázalo, že i taková základní filtrace z hlediska úpravy vody našemu jezírku nevyhovuje. Pustil jsem se tedy

do vyhledávání informací, jak správně upravit vodu na provoz zahradního jezírka. Přečetl jsem velké množství odborných článků a zkušeností chovatelů a přivezl opravdu výkonnou filtraci, UV lampu a celé jezírko jsme znovu upravili. Zvětšili jsme jej a nakoupili další ryby. Těm se posléze dařilo a my měli radost, že máme konečně průzračně čistou vodu! Díky tomu se nám povedlo odchovat nové mladé kousky. Nastala otázka, kam s nimi. A tak jsme pokračovali dále. Vykopali jsme další jezírko a díky zkušenostem jsme si již vyrobili vlastní filtrační systém a rybičky se vesele množily dál. Dnes po 19 letech už máme na zahradě 4 jezírka a mnoho výstavních kousků ryb, které nabízíme k prodeji.

2) Jaké máte druhy ryb?

Chováme právě koi kapry, tzn. importované přímo od japonských chovatelů, dále koi EU, tzn. odchované v evropských podmínkách, a několik druhů barevných variant karásků, například shubunkin.

V největším jezírku jsou až metrové ryby; foto archiv města

Jezerní kaskáda sladěná s okolní přírodou; foto archiv města

Spokojení manželé Staňkovi s vnučkou; foto archiv města

3) Čím krmíte ryby?

Dnes je již na trhu k dispozici široká škála krmiv, většinou podle označení pro okrasné či jezírkové ryby. Je dobré po celou sezónu používat kvalitní krmení obohacené o minerály a vitamíny pro dobrou kondici, imunitu a správné vybarvení. Používáním kvalitního krmení také předcházíme různým onemocněním. Zejména proto, že léčba ryb je technicky náročná, drahá a zpravidla bývá velmi málo úspěšná.

4) Jak udržujete čistou vodu?

Nejdůležitějším faktorem pro čistou vodu je velký objem biologické filtrace, který by měl být alespoň jedna desetina objemu jezírka. S tímto souvisí samozřejmě i výkon čerpadla. Pro jezírka se všeobecně doporučuje

Jezero využitelné i ke koupání se stylovým posezením; foto archiv města

přečerpávat objem vody přes filtraci přibližně za jednu hodinu. Nezbytnou součástí pro čistotu vody je UV lampa, která ničí viry a bakterie, především pak řasy. Ty způsobují zelenání vody. U všech jezírek doporučujeme odběr vody ze dna a sběr nečistot z hladiny. Důležité je též používat bakterie, které se dělí na tři skupiny: jarní pro nastartování filtrace a jezírka, sezónní a bakterie pro zazišťování, které fungují i při nízkých teplotách.

A my Vám přejeme, ať vám tento koníček přináší především radost a nadále se daří v jezírkaření, ale i v osobním životě. Děkujeme za rozhovor.

Pro Zpravodaj Štěpánovska poskytl rozhovor Pavel Staněk.

Redakce Štěpánovského zpravodaje

KOI-TECH

Nabízím okrasné ryby do jezírek
(Koi-kapry EU + Jap., karasy, shubunkiny)
dále krmení, užitečné bakterie, přípravky na řasy,
poradenství v oblasti čištění vod a návrhy
filtračních technologií

Pouze po telefonické domluvě

Pavel Staněk
Podzámecká 342
Čechtice, 257 65

tel.: 728 323 574
(728 978 341)
e-mail: Koi-tech@email.cz

14

Komunitní centrum ve Štěpánově u Skutče

Ve Štěpánově u Skutče vzniká komunitní centrum. Novostavba bude disponovat společenskou místností, sálem a hygienickým zázemím pro personál a veřejnost. Stavba je v polovině své rozestavěnosti. Je zastřešena, probíhají vyzdívky vnitřních příček, komína a provádí se instalační rozvody. Toto centrum je spolufinancováno Evropskou unií. Projekt je zaměřen na vybudování veřejného zařízení, ve kterém se budou setkávat členové komunity za účelem realizace sociálních, volnočasových, vzdělávacích, kulturních a společenských aktivit s cílem zlepšit sociální situaci těchto jednotlivců a komunity jako celku.

Štěpánov u Skutče má 165 obyvatel. Dobrovolných hasičů je v této obci 130, z toho 40 dětí a mladistvých do 18 let. Starostou SDH je už 25 let pan Ivan Vtípil. On byl hlavním iniciátorem, aby ve Štěpánově měli také kulturní dům neboli komunitní centrum. Prozatím jim musela stačit stará kulturní místnost, která byla předělaná ze stodoly, ve které v dřívějších dobách mělo JZD původně sklad chemických prášků. Do této místnosti se vešlo maximálně 70 lidí. Štěpánovským to nestačilo, proto se větší akce musely dělat na letním parketu. Když bylo špatné počasí, musela se akce zrušit. Před dvěma lety padl návrh, že se původní místnost z bývalé stodoly zrekonstruuje za pět milionů korun. Hasiči ze Štěpánova bojovali za to, aby se nový kulturní dům nedělal ze staré stodoly, ale usilovali o úplně novou budovu. Za nějaký čas zastu-

Ivan Vtípil na fotografii první zprava při Výroční hasičské schůzi ve Štěpánově u Skutče; foto archiv SDH Štěpánov

pitelé rozhodli, že se postaví novostavba. Cena se vyšplhá daleko výše, okolo deseti milionů korun.

Již 20 let trvá družba s Trhovým Štěpánovem a Horním Štěpánovem. K přátelství dali první impuls hasiči ze Štěpánova u Skutče na oslavě 120 let založení svého SDH. Za dva roky, v roce 2022, bude oslavovat SDH Štěpánov velké výročí, a to 140 let od založení sboru.

My, z Trhového Štěpánova Vám přejeme, ať Vám stavba rychle a dobře roste, a budeme se těšit za dva roky na posezení ve vašem novém Komunitním centru.

Redakce Štěpánovského zpravodaje

Rozestavěné Komunitní centrum ve Štěpánově u Skutče; foto Ivan Vtípil

Větší akce se musely pořádat na letním parketu; foto Ivan Vtípil

Užovky na zahradě: pomozte ohroženým hadům, v dobrém se odvděčí

Slyšeli jste podivné zašustění v trávě na zahradě? Při pohledu na ono místo jste zjistili, že se tady vlní had, případně už jste jenom zahlédli jeho přední část či konec. Možná jste se pořádně lekli. Přitom zřejmě nebylo čeho. Jednat se totiž mohlo zřejmě o užovku. Právě tento had

určitě žádnou újmu na zdraví nezpůsobí. Naopak, jedná se o zahradního pomocníka, který by se měl hýčkat. Nejčastěji se na zahradě ubytuje užovka hladká, vzácněji užovka obojková.

Nemilé setkání na zahradě u majitele jezírka v Trhovém Štěpánově; foto Josef Korn

Tato užovka měří 129 cm a průměr těla kolem 4 cm; foto Josef Korn

Užitečný, ale vzácný lovec

Užovek v přírodě stále ubývá. Vždyť člověk přetvořil spousty ryze přírodních koutů na industrializovaná místa. Automobilismus, znečišťování životního prostředí a spousty jedů v zemědělství nevytváří nejen pro užovky zrovna optimální místo pro život. Užovky se přitom živí zejména lovem menších hlodavců a drobnějšího hmyzu, což se na zahradě určitě hodí. Jen potřebují ten správný úkryt.

Vytvořte jim bydlení

Hadi jsou plaší a potřebují ideální úkryty. Právě v nich se pak budou držet a získají ideální útočiště. Čím více jich budou mít, tím lépe se v exteriéru vaší zahrady budou cítit. Mnohdy stačí kopa kamení, případně hromada dřeva. Výborné jsou suché zídky, jež se staví bez pojiva v podobě malty. Osazují se skalničkami a jinými hezkými květinami a rostlinami. Výborné jsou i husté keře, kde hledají užovky také ideální úkryt. Přezimují třeba v dobře přístupném kompostu, který zakrývá hustá vrstva listů a klaců.

Chová se jako mrtvola

Spatřit můžeme i užovku, která se vůbec nehýbe. V podstatě vypadá, jako by byla mrtvá. Nenechte se zmást, když ji na místě po chvíli nenajdete. Dokáže totiž v ohrožení života dokonale fingovat smrt. Setkat se můžete nejčastěji s užovkou hladkou. Ta se ráda vyhřívá na suchých místech a dokáže i plavat. Setkat se lze i s užovkou obojkovou, která na rozdíl od hladké nežije samotářsky.

Zdroj: internet

Hortenzie – krasavice zahrádek

Paní Marie Motyčková z Trhového Štěpánova se může pyšnit krásnými hortenziemi; foto archiv města

Paní Turková se zase může pochlubit krásnými muškátý, jako každým rokem; foto archiv města

Krása není vždy jen v truhlících a na zahrádkách, ale i na polích. Toto makové pole u Sedmpán bylo letos lákadlem fotoaparátů

Pan Vilém Kulíček - věhlasný pěstitel a chovatel. Vypěstuje až tři metry vysoká rajčata a váha plodu dosahuje i 1 kg.

Hortenzie patří k nejžádanějším květinám současnosti. Lákají především bohatými květy a překrásnými barvami. Paní Marie Motyčková z Trhového Štěpánova říká, že o ně musíme samozřejmě správně pečovat, jinak se jim u nás líbit nebude. Tyto krasavice milují rozptýlené

i přímé sluníčko, pokud je umístíme do stínu, budou vybledlé a nevýrazné. Nikdy nesmíme zapomínat na dostatek vody. Zemina by měla být lehčí, živná a s kyslejší PH. Těžké a kamenité půdy zpomalují jejich růst.

Rozkvetlé náprstníky v lese Paseka

Dobrý den,
minulý týden jsem viděla ve Štěpánovském zpravodaji krásné fotky z přírody v okolí i fotografie plnou květin v centru města.

V neděli po dešti jsem v Pasece narazila na rozkvetlé náprstníky, tak se chci o tu krásu podělit a posílám fotografie.

Hezké letní dny přeje všem Eva Vorlová

Náprstník

Dvouletá vzhledově atraktivní, 60–180 cm vysoká bylina s nevětvenou, plstnatou lodyhou. Má podlouhlé, vejčité listy s křídlatým řapíkem, až 15 cm dlouhé. V prvním roce se vytvoří přízemní růžice listů, ve druhém pak vyrostou přímá lodyha s květy. Květní koruna má sytě nachovou barvu, uvnitř tmavěji skvrnitou. Vejčité, kališ-

ní cípy jsou tupé. Rozkvétá od června do srpna. Květy jsou až 6 cm dlouhé, bachraté, zvonkovitého tvaru. Plod je dvoupouzdrá tobolka s četnými semeny.

Setkáváme se s ní v podhorském až horském pásmu na pasekách, při okrajích cest a ve světlých lesích. Častější výskyt je v severozápadních Čechách. Rozšířen je především v západní a jihozápadní Evropě.

Je to bylina jedovatá a zároveň léčivá. Obsahuje silné účinné purpurea-glykosidy a saponiny. V rukou neznalého člověka jde o nebezpečný jed, v rukou lékaře se stává lékem upravujícím srdeční poruchy. Zvyšuje vylučování moči z těla a zabraňuje škodlivému hromadění vody v těle. Náprstník je oblíbenou okrasnou rostlinou. Vedle náprstníku červeného je častý i náprstník velkokvětý se žlutavými květy a jiné velkokvěté a pestrokvěté variety, formy a mišenci.

Zdroj: internet

Rozkvetlý náprstník v lese Paseka v Trhovém Štěpánově;
foto Eva Vorlová

Květy náprstníků uchvátí na první pohled; foto Eva Vorlová

Chata na Želivce

2. července 2020 uplynulo 90 let od narození spisovatele, milovníka přírody a velkého rybáře Oty Pavla. Jeho umění zachytit vztah rybáře k přírodě, k životu a to všechno pod omezením své maniodepresivní poruchy z něj dělá jednoho z největších českých spisovatelů 20. století.

Ota Pavel – spisovatel a velký milovník přírody

Nejprve pár dat o jeho životě, jak se říká curriculum vitae. Ota Pavel se narodil v roce 1930. Jeho rodné jméno bylo Otto Popper. Matka byla Češka, jeho otec byl židovského původu. Z Prahy se musela rodina přestěhovat v roce 1939 právě kvůli tomu. Zamířili do Buštěhradu, kde setrvali až do konce války. Zatímco Ota Pavel zde našel cestu ke svým zálibám ve sportu, rybaření a přírodě místního kraje, rodina si vytrpěla nadvládu nacistů. Nejprve v roce 1943 byli do koncentračního tábora Terezín odvedeni jeho dva starší bratři, v posledním roce války i otec. Všichni však pobyt v Terezíně přežili. Ke konci války Ota Pavel pracoval jako havíř v kladenském dole, ale po návratu do Prahy vystudoval dvouletou obchodní školu, navštěvoval jazykovou školu a podílel se na otcově prodejním podnikání. V roce 1949 ale místo práce obchodního cestujícího nastoupil jako novinář do Československého rozhlasu, a to na doporučení Arnošta Lustiga. Psal povídky o sportovcích (Dukla mezi mrakodrapy – vydalo Naše vojsko 1964, Pohár od Pánaboha - Olympia 1971, Pohádka o Raškovi – Olympia 1974, Výstup na Eiger – Spisovatel 1960), ale také povídky o přírodě, o rybách a rybářích. Jeho milovaný přívoz v Branově na Berounsku mu poskytl náměty na povídky Fialový poustevník, Zlatí úhoři, Mám rád tu řeku a tak dále. Málokdo však ví, že Ota Pavel měl chatu na Želivce pod obcí Nesměřice. Ve vzpomínkách na svého manžela píše Věra Pavlová:

„Místní znalci nás odkázali k vísce Nesměřice, kde byla projektována přehradní hráz. Seděli jsme na břehu Želivky a šel okolo dobrý stařeček. Nabídl jsme mu karbanátek, on přijal a rozhovořil se. Výsledkem bylo jednání o zakoupení pozemku na chatu v místě zvaném Na pekle. Ze stařečka Dobroděje se vyklubal místní důchodce Fišer, jinak pytlák, kterého jeho žena jednou sho-

dila, když poděkovala esenbákům za to, že jí přinesli jeho pytlácký nůž. Děda pak pár měsíců „seděl“.

Ota Pavel rybařil nejen na Želivce. Chodil rybařit na Štěpánovský potok, kde ulovil pěkné pstruhy. V jedné z povídek píše: „Na Želivce jsem jezdil na rozvrzaném

Ota Pavel měl chatu na Želivce pod obcí Nesměřice; foto Václav Seidl

kole na pstruhový potok v době, kdy lidé ještě spali. Všechno bylo jak v obrovském přírodním divadle. Tráva a pole se třpytily v rose, zpívali ptáci a u lesa se pásly srnky, které mě již znaly. Kdy jsem dojel k tomu krásnému potoku (Štěpánovský potok), byl jsem pln pokory, nabral jsem do dlaní vodu a chtěl jsem se pokřičovat k bohu, ale nikdy jsem to neudělal... Dnes už vím, že mnoho lidí nejde jen za rybou, ale chtějí být sami jak v dávných dobách, chtějí ještě slyšet volání ptáka a zvěře, chtějí slyšet padat listí... Do oblohy člověk vidí, do lesa pohlédne, ale do pořádné řeky nevidí nikdo. Do pořádné řeky lze nahlédnout jedině rybářským prutem... To rybařina mě naučila trpělivosti a vzpomínky mi pomáhaly žít.“

V Nesměřicích a Souticích žije ještě pár pamětníků rybaření Oty Pavla na Želivce. Již jich není mnoho. Čas neúprosně kráčí vpřed a maže všechny časy minulé. Ota byl vnímavý člověk. Pozoroval nejen přírodu, ale i život kolem sebe, život obyčejných lidí, jejich osudy, ze kterých sestavoval mozaiku svých příběhů. Zavedl i některá nová slova v našem mateřském jazyce. Tak například slovo: „pumprdentlich.“ Nevíte, co je to za slovo? To je jako když krásná dáma v krásných botkách „šloupne“ do toho, však víte do čeho. Proto mám svůj název pro člověka, který si hraje na to, na co zkrátka nemá. Je „pumprdentlich.“ František Nepil píše: „Každý kraj má svého básníka nebo spisovatele. Anebo by ho měl mít. Někdo, kdo ten kus země uchová takový, jaký jste ho znali z dětství. Jaký býval před léty či před staletími. Anebo jaký je dnes. Každý kraj dneška je budoucím krajem minulosti a vzpomínek. Za pár desítek let znovu

změní svou tvář, své lidi a osudy a potřebuje nového básníka nebo spisovatele. Když ho nemá, je to kraj bez krve, radosti a paměti. Stává se jenom výrobnou, jídelnou a noclehárnou a to je málo.“ Ota Pavel byl spisovatelem a básníkem nejen kraje na Berounce, ale i na Želivce. O Otovi, dovolil jsem si toto familiární oslovení, protože byl rybář jako já, miloval přírodu, jako já a hlavně chytal ryby na Želivce, jako já, se málo ví, že své povídky

nepsal lehce. Slova často zaměňoval, přehodnocoval a hledal jejich správný význam. Namáhavě tvořil své povídky. Vše, co není tvořeno v „potu tváře“ za nemalé píce, bez úsilí a námahy, nenese pečeť dobrého výsledku. Proto i mě, vážený čtenáři, odpusť pisatelskou nedokonalost při psaní této vzpomínky na dobrého člověka a vzácného rybáře – Otu Pavla.

Václav Seidl – Rybáři Soutice

730 let od povýšení Trhového Štěpánova na město

Pečetidlo

V letošním roce uplynulo již 730 let od chvíle, kdy byl Trhový Štěpánov povýšen na město. I když letošní nepříznivá situace kolem výskytu koronavirové nákazy nepřije pořádku kulturních a společenských akcí, připomeňme si tuto událost tak, jak ji zapsal kronikář města.

Rok 1290 je důležitým mezníkem v dějinách města. Toho roku

jej povýšil biskup na město. Patří tedy mezi nejstarší města českého království. O Štěpánově a o jeho starožitném chrámu se děje zmínka za hrůzoplňné vlády Otty Braniborského (1278-1283). V této době patřilo štěpánovské zboží pražskému biskupu Tobiaši z Bechyně. Byl to muž po králi nejvýznamnější, který těžce snášel ústrky a protivenství, jichž se lakotní Braniboři dopouštěli na něm i celém národě. Biskup Tobiaš z Bechyně byl člověk vzdělaný, prozíravý a lidumilný. Záleželo mu na tom, aby lid jemu svěřený byl vedený nejen k pobožnosti, ale i ke vzdělání, k blahobytu a pokroku. Poznal zajisté, že jen národ vzdělaný a mravně čistý má budoucnost a právo na existenci. Nařídil tedy, po odchodu Braniborů, aby štěpánovští kaplani pečovali o vzdělání lidu. Měli chodit po sousedních vesnicích a vyučovali obyvatelstvo čtení z Písma svatého. A ještě slovo ke Štěpánovské pevnůstce. Dr. Mattauč, který vyučoval na štěpánovské měšťanské škole, objevil kdesi záznam o vzniku hradb okolo zdejšího chrámu. V braniborských dobách prý žil biskup v nevoli s jedním ze sousedních vladyků (na Hradišti). V době bezvlády si vyřizovala šlechta spory mečem. Proto, aby byl Štěpánov chráněn před možným vpádem nepřátelským, vznikla hradba okolo kostela. Rod zlických knížat – Slavníkovců – byl mocný a bohatý. Pocházel z něho druhý český biskup – svatý Vojtěch. Slavníkovci byli však roku 995 vyvražďeni a celá území zlická i s Po-

sázavím dostali Přemyslovi, kteří sídlili v Praze. Tak se dostal i kraj okolo Javornické Hůry do rukou Přemyslovců. Ti jej darovali pražskému biskupovi. Biskupův majetek kolem Javornické Hůry spravoval se ve Štěpánově. Biskupovi náleželo 11 celých i necelých vesnic. Jeho poddaní často zkoušeli. Když se chtěl některý velmož biskupovi pomstít, ničil jeho statky a trápil, olupoval a okrádal jeho poddané. Tak v letech 1287–1290 pustošil biskupské statky a vsi Budivoj, syn Hroznaty z Úžic. Jeho lidé se vypravili na Štěpánovsko z Hroznatovy tvrze, která se jmenovala Hradiště, a loupili, co se dalo. Bylo to proto, že Hroznata záviděl biskupovi Tobiašovi z Bechyně, že je prvním rádcem mladičského krále Václava II. a tím také v českém království prvním mužem po králi. Tobiašovi z Bechyně patřil také Benešov. Budivoj, syn Hroznaty z Úžic, zanesl do štěpánovského kraje hrůzu. Biskup Tobiaš, poučen smutnou zkušeností, dal opevnit štěpánovský kostel a proměnil jej v tvrz, aby jeho poddaní měli místo, kam by se mohli v čase nebezpečí uchýlit a zachránit své životy a cenné věci. Farář Vlasák z Hrádku poznamenává ve svém spisku „Vlašimský okres“, že na obranu proti loupivým vetřelcům stavěl biskup Tobiaš na svých statcích tvrz, kam se lid utíkal v nebezpečí o ochranu. Takovou tvrz prý dal postavit také okolo štěpánovského chrámu, jenž sám svou polohou vybízel k tomu, aby se stal útočištěm domácího lidu. Okolo kostela vznikla kamenná hradba s dvěma branami jejichž zbytky se dochovaly do dnešní doby. Vlasákova zpráva inspirovala pisatele této kroniky, Karla Kolmana, k napsání povídky „Štěpánovský hrdina“, kterou si mládež velmi oblíbila. Vyšla ve sborníku „Pod Blaníkem“, roč. I, a později ještě jednou v „Malém čtenáři“ u Vilímka v Praze. Obě vydání byla ilustrována. Potřetí vyšla jako samostatná příloha Zpravodaje Štěpánovska. Okolo chrámu byli pochováváni zesnulí. A tak tu vznikl první hřbitov štěpánovský. Brzy na to začal proměňovat štěpánovský dvůr, který byl dřevěný, v kamenný hrad. Na kamenném hradě se usadil purkrabí a dohlížel na správu a na hospodářství v celém panství. Opravy hradu vykonávali zvláštní hradští řemeslníci. V noci obcházeli hrad hlásní, a to čtyřikrát. Když vypukla válka, museli jej hájiti nápravníci. Byli to biskupští služebníci,

kterí v době pokoje sloužili k zvýšení lesku biskupského a od roku 1344 arcibiskupského dvora. Od biskupa měli statek s lánem polí. Když vypukla válka, šli buď sami na vojnu anebo poslali za sebe jednoho nebo několik ozbrojenců na koni nebo pěších. Statek, který nápravníkovi patřil, se jmenoval náprava. Tak byli i v Javorníce nápravníci Střešík a Pešek okolo roku 1290. Měli na starosti hájení štěpánovského hradu a biskupských statků před nájezdy nepřátel, před jejich násilím a loupežemi. Okolo roku 1290 bylo v Javorníku 20 lánů polností a pozemků. Každý, kdo měl lán, platil tři čtvrti hřivny, tj. 64 grošů, odváděl šest kuřat, 2 sýry, 40 vajec, a ještě nějaké obilí. Z těch 20 lánů byly jen dva osvobozeny od těch platů. Byly svobodné. Jeden svobodný lán patřil hradeckému kováři, druhý byl rozdělen na dvě polovičky, které při-

ly dvěma hajným, a to za hájení arcibiskupského lesa. V době posledních Přemyslovců začíná rozkvět Štěpánova. Ze 14. století se zachovaly doklady, že Štěpánov patřil k archidiakonátu kouřimskému, sídlil zde děkan, jenž měl dozor nad 64 farnostmi. Z toho vidno, že ve Štěpánově, jenž byl střediskem celého kraje, muselo býti tehdy živo. Sem přicházeli lidé z dalekých obcí pro rady a duchovní útěchu, v záležitostech církevních i světských, a není divu, že se Štěpánov stal tak i důležitým střediskem obchodním. Roku 1379 měl 40 lánů (lán je 60 jiter), k tomu 15 podsedků, 3 mlýny, každý o třech kolech mlýnských. Majitelů větších živností, tj. nejméně čtvrtlánů, bylo 66, mezi těmi 4 ševci, 2 pekaři, 2 řezníci, 2 kováři, 1 kramář. Majitelů menších hospodářství, která měla jen několik jiter, bylo 37, mezi nimi 1 pekař, 1 řezník, 1 švec, 1 kolář hradecký, 1 svičkař, mezi podsedky 2 ševci. V této době kvetlo ve Štěpánově i pivovarnictví. Toto bylo tehdy pouze výsadou měst. Štěpánov měl 8 pivovarů a 21 hospod. K blahobytu měšťanů přispěl i nález zlata u města. Koncem 14. století sláva města hasne, horníci odešli, jámy byly opuštěny. A do Štěpánova se stěhovala ponenáhlu bída... Od 6. září 1912 je oficiálně používán název Trhový Štěpánov. Od roku 1954 přestal být Štěpánov městem a titul město mu byl oficiálně navrácen 17. května 2007.

Miroslava Veselá, kronikářka města

Znak

Trhového Štěpánova

Vlajka Trhového Štěpánova

Statky a dvory v obci Dalkovice – období 13. až 19. století

Od pradávných dob patřila část vsi Dalkovice biskupství pražskému, zejména v roce 1295 připomíná se tu jedno biskupské popluží, na němžto seděl hajný, a roku 1379 seděl na témže popluží nápravník Epik. Ostatek vsi byl samostatným zbožím vladýckým.

Poplužní dvůr – co to vlastně znamená?

Opakovaně dostávám dotaz, co znamená „poplužní dvůr“, jestli je to jméno, nebo jestli jsme si to vymysleli.

Poplužní dvůr je historické označení pro panský (nebo-li vrchnostenský) dvůr, ke kterému náležela panská půda. Název pochází od označení staré měrné jednotky popluží, podle které se zjednodušeně nazýval dvůr.

Návrh statku, popluží

Poplužní dvůr musel mít minimálně jedno popluží (pozemek, který „jedno spřežení jedním pluhem stačilo obdělávat“, přibližně 15 až 20 hektarů). Popluží je stará česká měrná jednotka, jež se užívala především v zemědělství. Obvyklá hodnota jednoho popluží nebyla nikdy přesně určena, různé zdroje uvádí od 15 až do 60 hektarů.

Součástí poplužního dvora byly hospodářské budovy a selské dvory s pozemky. Vlastní personál v čele s šafářem byl na poplužním dvoru minimální, neboť část práce zastali poddaní v rámci svých robotních povinností a námezdní pracovníci.

Hlavním produktem poplužních dvorů bylo především obilí: žito (pro zajištění stravy vrchnosti, jejího dvora a čeledi), pšenice (pro zásobování panských pivovarů), v menším rozsahu oves (pro odchov koní) a ječmen (dokrmování dobytka); dále mléčné výrobky (mléko, máslo, sýry - byly skladovány v tzv. mlíčníku, sklepní části dvora, kde byla nízká teplota často zajišťována průtokem pramenité vody) a živá zvířata (jatečný dobytek, tažní voly, koně). Součástí některých dvorů byl i ovčín, který stál zpravidla odděleně od areálu dvora, a jeho zaměstnanci podléhali přímo panskému úředníkovi.

Změny v hospodaření na poplužních dvorech přinesl rok 1848 s definitivním zrušením roboty. Dvory již nebyly spravovány v rámci jednotlivých panství, ale staly se

klasickými statky. Termín poplužní dvůr se nicméně udržel až do poloviny 20. století a označoval jakýkoliv dvůr (statek) v pronájmu.

Dnes je možné se s tímto souslovím setkat v knižním a trochu zastaralém rčení: ***Lepší drzé čelo nežli poplužní dvůr.*** Toto úsloví se používá obvykle jako povzbuzující rada druhému, že suverénním vystupováním lze dosáhnout úspěchu spíše než pomocí majetku.

V roce 1596 koupil Dalkovice rod Šternberků (větev Holická).

Panství Český Šternberk se statkem Dalkovice

Poloha: pahorkovitá 374 m. n. m.

Půda: písčitohlinitá, útvar rulový.

Politický okres: Benešov

Soudní okres: Vlašim

Patronátní kostel a fara v Divišově: filiální kostely v Měchnově, Otrybech a Soběšíně.

Výměra v hektarech: polí 997.34, luk 147.06, zahrad 31.31, pastvin 235.98, lesů 1670.98, rybníků 2.42, neplodné 71.75, zastavěné půdy 8.09.

Dvory: Šternov, Měchnov, Prak, Poříčko, Zdebuzeves, Otryby, Nový Dvůr 1670.98 ha.

Lesní revíry: Drahňovice, Lipina, Šternov, Otryby a Lbosín.

Průmysl: Pivovar v Čejkovicích, lihovar ve Šternově, parní mlýn/pila, vodní mlýn a pila v Brtnici, cihelna v Šternberku a vápenné pece v Novém Dvoře.

Výrobky na prodej: 32 vagonů obilí, 6 vagonů brambor, 1800 hl piva, 400 hl lihu, 3000 prken, 60 000 cihel, 3500 q vápna pro vlastní potřebu.

Personál Dalkovského dvora (r. 1651):

Jakub N.	šafář
Kateřina	šafářka
Jiřík N.	pacholek

Jiřík N.	pacholek
Martin N.	pohůnek
Martin N.	pohůnek
Kateřina N.	děvečka
Dorota N.	děvečka
Jan Haura	skoták

Kdo žil ve vsi Dalkovice:

Jan N.	rychtář
Dorota N.	děvečka
Vávra Řešetář	sedlák
Bartoloměj	syn
Dorota	manželka
Tomáš Martínků	sedlák
Anna	manželka
Václav Tomášků	chalupník
Regina	manželka
Petr Buchtů	tesař
Magdalena	manželka
Václav Koželoh	sedlák
Dorota	manželka
Vít Jandák	sedlák
Anna	manželka
Anna Palusková	vdova
Pavel	syn
Šimon Klempíř	soused
Alžběta	manželka
Matěj Holub	chalupník
Anna	manželka

Přesné umístění poplužního dvora a statku není zatím známo. Přibližnou podobu statku a poplužního dvora viz grafika. Ale je možné, že dvůr a statek byl rozdělen na víc částí ve vsi.

Jan Kučera, kronikář obce Dalkovice

Šmoulování a duchaření

Ve Šmoulím kraji mezi horami a řekou leží šmoulí vesnička. Je na skrytém místě, které málokdo objeví – jediné by ho tam musel zavést některý Šmoula. A my jsme měli takové štěstí, že jsme se do šmoulí vesničky první týden příměstského tábora podívali. Pod vedením Mamky Šmouly se 45 dětí stalo Šmouly – byli tu Siláci, Kutilové a Mlsouni. Děti celý týden opravdu poctivě šmoulovaly (= hrály si, chodily na výlety do přírody, soutěžily, sbíraly kytičky do svých šmoulích zahrádek), aby se staly „šmoulózními“. Že nevíte, co to je? O to přece usiluje každý správný Šmoula! Šmoulózní = poctivý, dobrácký, k nikomu se nechová špatně, každému pomáhá... Nutno říci, že se to všem dětem, ale i dospělákům, podařilo.

Děti také navštívily místní farmu ZD, kde jim vedoucí Ing. Opava poskytl zasvěcený výklad a mohly si pohladit

U lesa s panem myslivcem

Na návštěvě dojírny v ZD Trhový Štěpánov

právě narozené telátko. Přišel se na nás podívat i Azrael, kocour našeho odvěkého nepřítele, čaroděje Gargamela. Ten nám dal letos pokoj, ale museli jsme se mít sakra na pozoru! Jestli to nevíte, tak Gargamel nás obvykle pronásleduje, protože ze šesti Šmoulů se dá udělat zlato! A zlatíčka, to my jsme! Týden jsme zakončili Šmoulí diskotékou, šmoulími muffiny, na které si děti samy nasbíraly šmoulůvky, a zmrzlinou, jak jinak než modrou, Šmoulí.

Druhý týden jsme se jako mávnutím kouzelného proutku přenesli do filmové pohádky Ať žijí duchové a stali se z nás dva týmy – Duchové a Strašidla. Pod vedením „Velkého ducha“ jsme navštívili některá tajemná

Že by se narodila trojčata?

Opékání hadů z těsta

Na židovském hřbitově

místa v okolí Trhového Štěpánova, např. TO Pohoda, židovský hřbitov, nebo strašidelné podzemní doupě v sokolovně. My jsme však duchové dobří, a proto jsme v lese zachránili rytíře Viléma Brtníka z Brtníku podáním pořádného loku Alpy, nebo jsme si vyrobili (a samozřejmě beze zbytku ochutnali) „pramen zdraví z Posázaví“. Celý týden nás provázely veselé písničky z tohoto filmu. Snad tu nejznámější „Hajný je lesa pán“ jsme zazpívali na rozloučenou myslivci p. Blažkovi, který nám pověděl mnoho zajímavého o lesních zvířatech a předvedl nám své dva šampióny – lovecké psy, jejich výcvik a poslušnost. Pravda, někteří bychom se od nich mohli ještě hodně naučit.

Za 14 dní na PT v Trhovém Štěpánově jsme si užili plno veselí a legrácek, her, soutěží, divadelních představení, naučili jsme se plno písniček, pokřiků, básniček, odnesli jsme si plné batůžky zážitků a možná i našli nové kamarády, nebo dokonce lásky ☺.

Děkujeme členům Sokola Trhový Štěpánov, který pro nás i letos tábor zorganizoval. Děkujeme všem, kteří se o bezproblémový chod tábora postarali, všem vedoucím a praktikantům, kteří nás opečovávali a dva týdny se o nás starali. Dále děkujeme kuchařkám ZD, které pečovaly o naše bříška. Dík patří také ZD Trhový Štěpánov a firmě Mars z Poříčí nad Sázavou za sponzorské dary.

Za všechny Šmouly a Duchy Hana Pokorná.

Autorky fotek: Markéta Navrátilová a Adéla Vilímovská.

Štěpánovské maminky

Tak jako všechny ostatní, i naše pravidelná setkávání ovlivnil nouzový stav související s covid-19. Po dlouhé době jsem jej tedy naplánovala na červen, kdy byla účast opravdu velká, sešlo se nás 13 maminek a 17 dětí. Maminky probraly, jak zvládly karanténu, sdělily si novinky a plány na léto, přivítaly mezi sebou další nové tváře. I děti si pěkně pohrály, také jim chyběli kamarádi. V červenci díky dovoleným byla účast slabší, sešlo se nás 5 maminek a 8 dětí. Ovšem díky tomu byl větší prostor na popovídání, setkání bylo více komorní. Doufejme, že se situace kolem koronaviru nějak zásadně nezmění

a na závěr srpna se budeme moci znovu potkat před zahájením školních a školkových povinností. Už teď jsem zvědavá, kolik se nás sejde, jaké budeme mít zážitky z léta a jestli se k nám připojí někdo nový.

Mgr. Pavla Krucká

V červnu se nám sešlo 13 maminek a 17 dětí;
foto Mgr. Pavla Krucká

Zleva Zuzana Gregorová, Zuzana Gronychová, Lucie Barková,
Pavla Krucká; foto archiv maminek

Ve Střechově měly radost děti

SDH Střechov uspořádalo na konci června dětské sportovně herní odpoledne. Děti plnily celou řadu připravených úkolů, her a sportovních disciplín, jako byly například pohádkový kvíz, chytání ryb, skákání v pytích, shazování kuželek nebo chůze na chůdách. Program zpestřili štěpánovští hasiči ukázkou hasičské techniky a zajímavou přednáškou o své práci. Za odměnu hasiči dostali příležitost zúčastnit se soutěže v pojídání donutů bez pomoci rukou, kterou si užili se stejným nasazením jako děti před nimi.

Deštivé počasí projevilo hodně snahy odpoledne zhatit. Nadšení dětí i dospělých mu však nedalo žádnou šanci a s chutí a zápalem jsme si užili celé odpoledne.

Děkujeme všem za účast a těšíme se na další povedenou akci.

Petr Pohnan, Střechov nad Sázavou

Program dětem zpestřili štěpánovští hasiči; foto Petr Pohnan

Soutěž v pojídání donutů; foto Petr Pohnan

Děti plnily zábavné úkoly; foto Petr Pohnan

Fejeton – Nakupování

Úplně nesnáším typickou přítelovu větu: „Tak co si potřebuješ koupit?“ Položí ji pokaždé, když vejde do jakéhokoliv obchodu s oblečením nebo botami. A moje odpověď je vždycky stejná: „Tak nějak nic akutně nepotřebuju, ale co kdyby se mi něco líbilo.“ Pro mě něco naprosto logického, pro něho něco nepochopitelného. Přítel totiž do takových obchodů vchází pouze tehdy, když potřebuje určitou věc. Pak jde, dívá se přesně po oné věci, vybírá si ji, zkusí v kabince a jde k pokladně. Když s ním jdu nakupovat, častokrát mám prošlou čtvrtku obchodu a on už stojí u pokladny. A pak začíná typický postup v jeho chování.

1. fáze – čeká až si vyberu oblečení - v obchodě jsme jen chvíli a pokud je to obchod první, tak ho ještě dokážu trochu zapojit s tím, že mu předhazuji vybrané kousky, jestli se mu líbí.

2. fáze – čekání u kabinky - přítel trpělivě stojí před závesem a každé 3 minuty komentuje nový kousek oblečení, který si navléknu. Hodnotí upřímně a ještě se zájmem.

3. fáze – v rámci urychlení mi sebere nepadnoucí oblečení a běží ho vyměnit za jinou velikost s vidinou, že už konečně vypadneme, pokud mi oblečení bude sedět.

Anna Benešová, Trhový Štěpánov;
foto z rodinného alba

4. fáze – odnáším vše z kabinky a jdu si vybrat další oblečení. On už stojí u kabinek, popřípadě se pohybuje někde v mé blízkosti a zírá do telefonu. Pokud má slabou baterii, tupě zírá do země a snaží se představit si, že je úplně někde jinde. Snažím se ho zapojit s tím, aby mi řekl, co se mu líbí. V téhle fázi většinou vztekle odpoví, že už se mu nelíbí nic, a dělá, že tam nejsem.

5. fáze – opět stojí před kabinkou a čeká, co na sebe navléknu. Veškeré oblečení hodnotí stejně - všechno mi nesmírně sluší a určitě si to mám koupit. Ztrácí přitom přehled, co je nové, a snaží se mi vecpat kalhoty, ve kterých jsem přišla, abych si je koupila.

Tajně doufá, že čím dřív si něco vyberu, tím dřív vypadneme.

6. fáze – mám pár věcí, které si chci koupit, ale stále jsem neprošla celý obchod. Je mu to jedno. Nekompromisně mě odtáhne k pokladně, v euforii zaplatí a vytlačí mě ven. Nejradši by mi dal pásku přes oči, abych náhodou nezahledla nějaký pěkný kousek cestou od pokladen k východu. Strkající mě před sebou soptí, proč jsou východy tak daleko od pokladen. No, ty obchody vědí proč...

Anna Benešová, Trhový Štěpánov

Škvarkový chléb z kvásku

Škvarkový chléb z kvásku;
foto Mgr. Lucie Kakosová

Nejprve si dopoledne musím rozdělat kvas. Tj. cca dvě lžíce kvásku z lednice smíchám s menším hrnkem vlažné vody, přidám žitnou a celozrnnou žitnou mouku do hustoty měkkého tvarohu. Zakryji utěrkou a nechám do takových 6 h odpoledne odpočívat, aby kvásek pěkně nabyl. V 6 h odeberu část kvasu opět do sklenice, aby bylo na další chléb. Zbytek kvasu pološím na váhu, přidám dvě lžíce bílého jogurtu plus vlažnou vodu do množství 320 gramů. Poté dám 520 gramů mouky. Někdo má raději jen hladkou pšeničnou, já přidávám trochu žitné hladké. Pořádně vařečkou promíchám a nechám přikryté fólií asi tak dvě hodiny. Po dvou hodinách přidám sůl, kmín a škvarky, zpracuji mokrou rukou a uložím do ošatky vysypané škrobem. Opět zakryji fólií a vložím do rána do lednice. Ráno, jedno v kolik hodin, si rozehrěji troubu, ve které mám keramickou mísu s víkem, na 250 stupňů. Když je nádoba rozehrátá, vyklopím do ní chléb, naříznu navrchu a dám přiklopené péct asi tak 25 minut. Po uplynutí této doby odklopím víko a dopékám při 160 stupních, dokud krásně nezezlátne i zespod. Bývá to většinou po 20 minutách. Horký chléb vyndám na prodyšnou mřížku a nechávám ho alespoň hodinu vychladit, potom už většinou přijde někdo zakrojit. Pokud nemáte kvásek, určitě ho má někdo ve vašem okolí, poptejte se.

Mgr. Kakosová Lucie

Mast z jitrocele a měsíčku

Léčivá domácí mast z jitrocele a měsíčku; foto Mgr. L. Kakosová

Ráda vyrábím různé masti, a to s použitím lékařské vazelíny. Tu mírně prohřeji a ponořím do ní nasbírané byliny. V tuto roční dobu můžete použít heřmánek na zklidnění pokožky, jitrocel kopinatý na drobná poranění či popálení, měsíček lékařský na zjemnění a hojení, tymián na průdušky, rozmarýn na prokrvení končetin a na podzim kořen z kostivalu na bolavé klouby, svaly a kosti. Určitě je takových bylin víc, ale tohle dělám já a mám s nimi výborné zkušenosti. Mast odstavím a nechám vychladit. Uložím do sklepa a po týdnu opět prohřeji a nechám vychladit. Po dalším týdnu opět rozežřeji, vymačkám vazelínu z bylin, ty vyhodím a přecedím přes sítko do připravených nádob. Mast během chvilky zchladne, zavíčkuji a mohu rozdávat po známých nebo celý rok používat.

Dále bylinky suším nebo z nich vyrábím šťávy či sirupy.

Pokud si zkusíte mast vyrobit, budete určitě spokojeni s jejími účinky na pokožku.

Mgr. Kakosová Lucie

Nabídka zvěřiny

Myslivecký spolek Poštolka Trhový Štěpánov nabízí k prodeji v tomto roce zvěřinu pocházející z honitby Trhový Štěpánov. Jedná se o prodej po celých kusech spárkaté zvěře vyvržené a v kůži, a to srnčí zvěř (cca 8–15 kg), prase divoké (cca 20–80 kg), zvěř mufloní (cca 15–35 kg), zvěř daňčí (cca 15–50 kg). Každý kus je opatřen plombou a lístkem o původu zvěře, je zde i potvrzení o vyšetření zvěře proškolenou osobou. U černé zvěře (prasete) bude předán rovněž protokol o vyšetření SVS (svalovec – trichinela). Zvěřina je určena po tepelné úpravě ke spotřebě výhradně v domácnosti spotřebitele.

Dostupnost zvěřiny je závislá na období lovu jednotlivých druhů zvěře a množství ulovených kusů. Zájemci mohou zvěřinu již nyní zamluvit na e-mailu mspostolka@atlas.cz s uvedením jména a příjmení, e-mailové adresy a telefonního čísla se specifikací požadavků, tj. druh, množství, přibližná váha.

Ceny zvěřiny:

Prase divoké – 35 Kč/kg

Daňčí – 50 Kč/kg

Srnčí – 70 Kč/kg

Mufloní – 35 Kč/kg

VIII. ročník Štěpánovského poháru ve volejbalu byl opravdu letní

V sobotu 1.8. přivítalo víceúčelové hřiště nad školou pět smíšených týmů volejbalistů a volejbalistek na dalším ročníku bojů o putovní Štěpánovský pohár. Loňský nevlídný a deštivý den byl vystřídán horkým letním sluncem, které bralo síly již od ranních hodin. Ve vzájemných soubojích každý s každým se utkala družstva: Ty poslední (Dolní Kralovice), Senožaty, Trosky (Vlašim), V pondělí (Vlašim) a Dřeváci (Trhový Štěpánov/Vlašim).

Herní nasazení hráčů všech týmů a celodenní sluneční žár, to byly ingredience, které umíchaly koktejl vysilu-

VIII. ročník Štěpánovského poháru ve volejbalu na Víceúčelovém hřišti v Trhovém Štěpánově; foto Petr Křepela

jících urputných bojů o každý bod. Bez porážky absolvoval turnaj tým Senožat, jenž nakonec pozvedl nad hlavu putovní pohár pro vítěze, ostatní družstva pak byla odměněna také poháry, resp. věcnými cenami.

O doplňování sil tekutinami i pochutinami se po celý den vzorně starali pořadatelé v čele s Přemkem Chvojkou a Honzou Kyselkou, kterým patří hlavní poděkování za hladký průběh sobotního volejbalového klání na víceúčelovém hřišti.

V podvečer, kdy sluneční paprsky již ztratily sílu překonat střechy bytovek, přišel i příjemný čas na zhodnocení vlastních výkonů i umění soupeřů při společném posezení. Před setměním se účastníci rozcházelí s vírou, že se tradici Štěpánovského poháru ve znovuoobnoveném hávu podaří udržet i pro další ročník.

Václav Mach

Vítězné družstvo Senožaty; foto Petr Křepela

Narození dětí

13.04.2020 – Vojtěch Vobecký,
Trhový Štěpánov

Vojtěch Vobecký s rodiči Eliškou Kořínkovou a Petrem Vobeckým z Trhového Štěpánova; foto z rodinného alba

Jubilanti

Jaroslava Smítková

ze Střechova nad Sázavou oslavila 80. narozeniny
14.06.2020

Jaroslava Smítková ze Střechova nad Sázavou; foto Josef Korn

Anna Neradová

z Dubějovic oslavila 85. narozeniny 15.06.2020

Anna Neradová z Dubějovic; foto Josef Korn

Marie Dvořáková

ze Sedmpán oslavila 85. narozeniny 01.07.2020

Marie Dvořáková ze Sedmpán; foto Josef Korn

Eva Andělová

ze Sedmpán oslavila 80. narozeniny 14.07.2020

Eva Andělová ze Sedmpán; foto Josef Korn

Životní jubilea:

- 03.08. – Daňková Iveta, Trhový Štěpánov – 55 let
- 11.08. – Skalická Jana, Trhový Štěpánov – 50 let
- 13.08. – Tomaidesová Alena, Trhový Štěpánov – 83 let
- 14.08. – Lachmanová Lydie, Trhový Štěpánov – 60 let
- 16.08. – Kopecká Stanislava, Dalkovice – 85 let
- 17.08. – Skalický Petr, Trhový Štěpánov – 55 let
- 18.08. – Kupsová Helena, Trhový Štěpánov – 87 let
- 18.08. – Vobecká Růžena, Trhový Štěpánov – 75 let
- 21.08. – Lejček Jan, Trhový Štěpánov – 81 let
- 22.08. – Kopecký Václav, Dalkovice – 55 let
- 24.08. – Setnička František, Trhový Štěpánov – 65 let
- 29.08. – Králová Alena, Trhový Štěpánov – 82 let
- 05.09. – Kupsa Josef, Trhový Štěpánov – 60 let
- 07.09. – Doškářová Věra, Střechov nad Sázavou – 65 let
- 08.09. – Mück Vladimír, Dubějovice – 65 let
- 09.09. – Uhlíř Miloslav, Trhový Štěpánov – 70 let
- 13.09. – Havlínová Ivana, Střechov nad Sázavou – 50 let
- 14.09. – Petrásek Miroslav, Dalkovice – 75 let
- 15.09. – Horáková Věra, Trhový Štěpánov – 70 let
- 16.09. – Kopecký Václav, Trhový Štěpánov – 82 let
- 17.09. – Polivka Vít, Trhový Štěpánov – 70 let
- 18.09. – Doubová Božena, Sedmpány – 86 let
- 19.09. – Šindelář Richard, Trhový Štěpánov – 50 let
- 20.09. – Donátová Dagmar, Trhový Štěpánov – 89 let
- 22.09. – Gregor František, Trhový Štěpánov – 60 let

- 24.09. – Hrubý Ladislav, Trhový Štěpánov – 55 let
- 25.09. – Kokta Zdeněk, Trhový Štěpánov – 70 let
- 27.09. – Stareček Jiří, Trhový Štěpánov – 50 let
- 30.09. – Fantýš Josef, Štěpánovská Lhota – 83 let

Diamantovou svatbu oslavili

13.06.2020 – Václav a Jaroslava Čermákovi
z Trhového Štěpánova

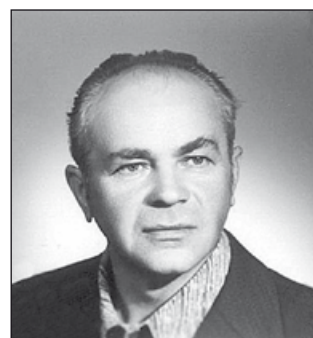
Manželé Čermákovi z Trhového Štěpánova oslavili diamantovou svatbu; foto Josef Korn

Navždy odešli:

14.07.2020 – Jiřina Janisová,
Sedmpány – ve věku 87 let

Vzpomínka

Dne 16. srpna 2020 tomu bude 35 let, co zemřel náš hodný, starostlivý a pracovitý manžel, tatínek, dědeček a pradědeček, pan Miroslav Hrdina z Trhového Štěpánova. Zemřel ve věku 53 let.

Stále na něho s láskou vzpomínají manželka Anna a děti Jana a Mírek s rodinami a všichni příbuzní. Všem, kteří ho znali, děkujeme za vzpomínku.

SPOLKOVÝ DŮM V TRHOVÉM ŠTĚPÁNOVĚ NABÍDKA KURZŮ 2020–2021

Jazykové kurzy:

lektorka Mgr. Zdeňka Kulíková • koná se v úterý
kurz Aj – začátečníci • kurz Aj – mírně pokročilí • kurz Aj – konverzační kurz

Kurz kreslení:

vedoucí Ing. Alena Vilímovská • koná se v pátek

Kurz korálkování a paličkování:

vedoucí pí. Zdeňka Chvojková • koná se v pondělí

Kurz šití pro začátečníky:

vedoucí pí. Ester Kroupová • koná se ve čtvrtek

Do kurzů se můžete přihlásit na tel. 602 645 327, na e-mail: spolkovydum.ts@gmail.com.

STŘÍHÁNÍ A ÚPRAVA PSŮ

Zavedená firma

Psí salón Tereza Bělinová, Zruč nad Sázavou, Náměstí Míru 594

nabízí pro občany vaší obce služby v oblasti péče o domácí mazlíčky:

- stříhání, trimování
- vyčesávání srsti
- koupání s použitím kvalitní kosmetiky, sušení
- ošetření uší, úprava drápků
- výživné zábaly proti lupům a suché, matné srsti
- úprava všech plemen podle standardu nebo dle vašeho přání

Pro objednání volejte: 601 594 049

Navštivte salon, případně se domluvíme na úpravě pejska v pohodlí vašeho domova, ráda přijedu.

Psí salón
Tereza Bělinová

HASIČI TRHOVÝ ŠTĚPÁNOV

VÁS ZVOU NA

DEN HASIČŮ A ZÁCHRANÁŘŮ

5. ZÁŘÍ 2020 OD 11:30

U FOTBALOVÉHO HŘIŠTĚ V TRHOVÉM ŠTĚPÁNOVĚ

PROGRAM:

- SOUTĚŽ V POŽÁRNÍM ÚTOKU
- UKÁZKA ZÁSAHŮ
- BOHATÝ DOPROVODNÝ PROGRAM
- OBČERSTVENÍ

PO UKONČENÍ SOUTĚŽE TANEČNÍ ZÁBAVA

Taneční zábava s kapelou

RE-FLEX GROUP

Sobota 5. 9. od 19:00

U fotbalového hřiště v Trhovém Štěpánově

Vstupné: 100 Kč

ROCKOVÁ POUT

17:00	RE-FLEX	21:00	APPLES GIRLS ROCK
18:15	NIGHT FIGHT	22:30	DEEP PURPLE SOUTH BOHEMIA REVIVAL
19:30	PSYCHOHLINA	24:00	HARD MOK

www.organizace5prosince.com

29.8.2020 **NÁDRAŽÍ** **TRHOVÝ ŠTĚPÁNOV**
VSTUPNÉ 200Kč

MĚSTO TRHOVÝ ŠTĚPÁNOV

ZÁKLADNÍ a MATEŘSKÁ ŠKOLA

srdečně zvou na

SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ

nového zázemí pro vzdělávání na ZŠ Trhový Štěpánov
a nové třídy se zázemím v MŠ Trhový Štěpánov

**v sobotu 29. 8. 2020
od 13 hodin v ZŠ**

ŠTĚPÁNOVSKÁ POUŤ

30. srpna 2020 na Náměstí

PROGRAM:

Pátek 28.8. 20:30	Pouťová „ DISKOTÉKA “ (Sokolovna)
Sobota 29.8. 12:00	Pouťové atrakce (Náměstí)
17:00	„ ROCKOVÁ POUŤ “ (u nádraží)
Neděle 30.8. 8:30	Pouťová MŠE SVATÁ v kostele sv. Bartoloměje
10:00–16:00	Dechová hudba SEBRANKA
12:00–13:00	HELIGONKY

Zpravodaj Štěpánovska, číslo 4 – srpen 2020 – informační a kulturní dvouměsíčník vydává město Trhový Štěpánov pro Trhový Štěpánov, Dalkovice, Dubějovice, Sedmpány, Střechov nad Sázavou a Štěpánovskou Lhotu. Registrační číslo MK ČR E 10766. Adresa redakce: Dubějovická 269, 257 63 Trhový Štěpánov. Internetové stránky: www.trhovystepanov.cz. Elektronická adresa: mesto@trhovystepanov.cz. Šéfredaktorka Zpravodaje Bc. Štěpánka Bézová mistostarostka@trhovystepanov.cz, telefon: 724 383 697. Členové redakční rady: Mgr. Květa Kuželová, Olga Polívková, Jana Boušková, Miroslava Veselá, Jana Vlasáková. Za obsah příspěvků odpovídají autoři. Za drobné chyby se omlouváme. Grafická úprava: Miroslav Horák – Region Design, tisk BOFTISK s.r.o. Nymburk. Náklad 800 ks. Uzávěrka 25. 7. 2020. Předáno pro grafické zpracování 3. 8. 2020.